

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

«Tikuv buyumlari ishlab chiqarish jhohzlar» fanining

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 700 000 – Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari

Ta'lim sohasi: 720 000 – Ishlab chiqarish va ishlav berish sohalari
Bakalavriat yo'naliishi: 60721400-Yengil sanot texnologiyasi va jihozlari
(tikuv buyumlari texnologiyasi)

Mazkur o'quv dastur Urganch davlat universitetining 2024 – yil “ ”
dagi _____ -sonli bayonomasi bilan tasdiqlangan.

S.U.Xodjaniyazov

Akademik faoliyat va registrator
departamenti bo'shligi:

Mazkur o'quv dastur “Kinnyoviy texnologiyalar” fakulteti Kengashining
2024-yil “ ” – sonli bayonomasi bilan tasdiqlash uchun
tavsiya etilgan (_____ -sonli bayonomma).

Kinnyoviy texnologiyalar
fakulteti dekanini:

Mazkur o'quv dastur “Yengil sanoat texnologiyalari va jichozi”
kafedrasining 2024-yil “ ” – sonli bayonomma qilinib,
tasdiqlash uchun tavsiya etilgan (_____ -sonli bayonomma).

Yengil sanoat texnologiyalari va jichozi
Kafedrasi mudiri:

H.P.Jumaniyozov

Fan/modul kodи TBCHB3102	O'quv yili 2024-2025	Semestr 5-6	ECTS - Kreditlar 5-semestr – 5 6-semestr – 5
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatları 5-semestr – 4 6-semestr – 4
Fanning nomi Tikuv buyumlari ishab chiqarish jihozlari	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'llim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Tikuv buyumlari ishab chiqarish jihozlari	120	180	300
2.			
I. Fanning mazmuni	Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga tikuv sanoatida qo'llaniladigan jihozlarni o'rganish, ishlash, ta'mirlash hamda ularga texnik xizmat ko'rsatishni tashkil qilish bo'yicha nazariy bilimlarni shakkantirishdan iborat. Fanning vazifasi. Uning talabalarga: - Tikuv buyumlарни ishlab chiqarish texnologik jarayonlari; - Tikuv buyumlарни ishlab chiqarish apparatari va mashinalarida uchraydigan asosiy texnik muammolar; - Yengil sanoat texnika va texnologiyalarining rivojanish istiqbollari; - Tayyor mahsulotga qo'yiladigan asosiy talablar; - Tikuv buyumlарни ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini olib borish;		
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)	- Tikuv buyumlarni ishlab chiqarish jarayonlari uchun ishlataladigan mashinalar va apparatlar bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzviy va uzuksizlikda o'rnatishdan iboratdir.		
III. Fan tarkibiga quyidagi mayzular kiradi:			
1-Modul. O'zbekistonda mayjud bo'gan engil sanoat korxonalarini			
1-mavzu. Tikuvchilik mashinalari tarixi			
Fanning boshka fanlar bilan boglikligi. Fanning dolzarbuligi va axamiyati.			
2-mavzu. Tikuv mashinalaridagi texnika xavfsizligi va mexnat			
muhofazasi			
Tikuvchilik korxonalarida tikuvchilik jihozlarini ishlatalish buyicha texnika xavfsizligi koidalari ishlab chiqarish ob'ektlari, texnik xizmat ko'rsatish jarayonlari va tuzilmalarining matematik kondirishga modellarini tuzish, korxona, so'rovlar va extiyojlarini yo'naltirilgan boshkaruv kriteriyari buyicha amaliy ko'nikmlariga ega bulish.			

<p>3-mavzu. Tikuv mashinalari turlari va sinflanishi</p> <p>O'zbekistonda mavjud bo'lgan engil sanoat korxonalarasi hakida ma'lumot.</p> <p>Texnika xavfsizligi koidalari bilan tanishish.</p>
<p>4-mavzu. Tikuv mashinalaridagi asosiy mekanizm va uzelilar</p> <p>Tikuv mashinalarining asosiy va qo'shimcha mekanizm va uzellariga texnik xizmat ko'rsating.</p>
<p>5-mavzu. Ikki ipli moki baxikator xosil kilib tikuvchilik mashinalar</p> <p>Moki baxyaqator xosil kilib tikuvchi mashinalar haqida ma'lumot.</p>
<p>2-Modul. Tikuvchilik mashinalar haqida ma'lumot</p>
<p>6-mavzu. Zanjirsimon baxikator hosil qilib tikuvchi mashinalar</p> <p>Zanjirsimon baxyakator hosil kilib tikuvchi mashinalar haqida malumot.</p>
<p>7-mavzu. Siniq baxyakatorli tikuv mashinalari</p> <p>Sinik baxyakator xosil kilib tikuvchi mashinalarning vazifalari va turlari hakida ma'lumot.</p>
<p>8-mavzu. Yashirni baxyakatorlari tikuv mashinalari</p> <p>Yashirin baxakaterni xosil bo'lish jarayoni va yashirin baxya kator xosil kilib tikuvchi mashinalar turlari xaqida ma'lumot.</p>
<p>9-mavzu. Yurmab tikish mashinalari</p> <p>Yo'rmab tikish mashinalari turlari haqida ma'lumot beriladi. Nima maksadlarda ishlatalish tushintiriladi.</p>
<p>10-mavzu. "Orsha" (Belorusiya) firmasining 1622 rusumli tikuv mashinalari</p> <p>Xar bir mekanizm xakida aloxida tushuncha beriladi. Vazifalari xakida ma'lumotga ega bo'ladilar.</p>
<p>3-Modul. Tikuv mashinalarini joylashtirish tartibini o'rGANISH</p>
<p>11-mavzu. "Juki" (Yaponiya) zavodining MO-2516-DDL4-300 yurmah tikish mashinalasi</p> <p>Texnika xavfsizligi qoidalari bilan tanishish va tikuv mashinalarini joylashtirish tartibini o'rGANISH.</p>
<p>12-mavzu. "Zinger" firmasining 1831-0-012-3 pyrmab-tikish mashinalasi</p>

<p>"Zinger" firmasining 1831-U-012-3 yo'rmab-tikish mashinalasi hakida umumiyl ma'lumotlar beriladi.</p>
<p>13-mavzu. "Pegasus" (Yaponiya) firmasining EX3216-2P2/233 rusumli Tikuv mashinalasi</p> <p>"Pegasus" (Yaponiya) firmasining EX3216-2R2/233 rusumli tikuv mashinalasi xakida umumiyl ma'lumotlar beriladi.</p>
<p>14-mavzu. Zardo'zlik mashina va jihozlari haqida ma'lumotlar</p> <p>Zardo'zlik mashinalasi va jixozlari xakida umumiyl ma'lumotlar beriladi.</p>
<p>15-mavzu. BM-50 Kashta tikish mashinalasi haqida ma'lumot. Janome-350 kashta tikish mashinalasi</p> <p>BM-50 Kashta tikish mashinalasi haqida umumiyl ma'lumotlar beriladi Janome-350 kashta tikish mashinalasi haqida umumiyl ma'lumotlar beriladi.</p>
<p>4-Modul. Tikuv buyumlarini ishlab chikarish jixozlari fanining boshqqa fanlar bilan bog'liqligi</p>
<p>16-mavzu. Tikuv buyumlarini ishlab chiqarish jixozlari haqida umumiyl ma'lumot</p> <p>Fanning boshka fanlar bilan bog'likligi. Fanning dolzarbligi va axamiyati.</p>
<p>17-mavzu. Zamonaviy yarim avtomatlar haqida umumiyl ma'lumotlar</p> <p>Yarim avtomatik tikuv mashinalari haqida to'liq ma'lumotga ega buladilar.</p>
<p>18-mavzu. Tugma qadash yarimavtomati</p> <p>Tugma qadash yarim avtomatlari xaqida ma'lumotga ega bo'lish.</p>
<p>19-mavzu. LK-981-555/BR-2 (Yaponiya "Juki" firmasi) va "Pfaff" (Germaniya) firmasining 3306-7/20-966/11 tugma qadash avtomatlari</p> <p>LK-981-555/BR-2 (Yaponiya "Juki" firmasi) tugma qadash yaravtamatni va uning bazasida ishlab chiqilgan yarimavtomatlar haqida umumiyl ma'lumotga ega bo'lish. "Pfaff" (Germaniya) firmasining 3306-7/20-966/11 tugma qadash avtomati haqida umumiyl ma'lumotga ega bo'lish.</p>
<p>20-mavzu. Tugma joyiga ishlov berish</p> <p>Tugma joylariga ishlov berish usullari haqida ma'lumot beriladi.</p>
<p>5-Modul. Bichish mashinalari turlari</p>
<p>21-mavzu. Puxtalama hosil kilish yarim avtomati</p> <p>Bichish mashinalari turlari va bir-biridan farki. Bichish mashinalari vazifikasi</p>

<p>va turlari. Zamonaviy bichish mashinalari texnik ko'rsatgichlari.</p> <p>22-mavzu. Kiyimlarning ayrim qismalariga ishlov beruvchi yarim avtomatlar</p> <p>Kiyimlarning ayrim kismalariga ishlov beruvchi yarim avtomatlar xakida ma'lumot beriladi.</p> <p>23-mavzu. Tikuvchilik korxonalarida zamonaviy tikuv mashinalarining tutgan o'rni</p> <p>Tikuvchilik korxonalarida zamonaviy tikuv mashinalarining tutgan Urni xakida umumiyy ma'lumot beriladi.</p> <p>24-mavzu. Kiyim detallarini yelmlab ulash</p> <p>Kiyim detallarini elimlab ulash xakida umumiyy ma'lumot beriladi.</p> <p>25-mavzu. Kiyim detallarini payvandlab ulash</p> <p>Kiyim detallarini payvandlab ulash xakida umumiyy ma'lumot beriladi.</p> <p>6-Modul. Issiklik va nam bilan ishlov beruvchi jihozzar xakida ma'lumot</p> <p>26-mavzu. Issiklik na nam bilan ishlov beruvchi jixozlar</p> <p>Issiklik va nam bilan ishlov beruvchi jixozlar xakida ma'lumot berizadi.</p> <p>27-mavzu. Dazmollash presslarining turlari</p> <p>Dazmollash presslarining turlari hakida ma'lumot beriladi.</p> <p>28-mavzu. SS-311,CS-313(Vengriya presslari)</p> <p>SS-311, SS-313 (Vengriya presslari) xakida ma'lumot beriladi.</p> <p>29-mavzu. Mashina va jixozlarni ekspluatatsiya qilishda uchraydigan nuksonlar</p> <p>Tikuvchilik korxonalarida ishlataladigan mamma va jixozlarni ekspluatatsiya qilishda ularda sodir bo'ladigan nuksonlar xakida to'lik ma'lumotlar beriladi:</p> <p>30-mavzu. Tikuvchilik korxonalarida ishlataladigan transport vositalari</p> <p>Tikuvchilik korxonalarida ishlataladigan transport vositalari haqidada ma'lumot berish</p> <p>III. Labarotoriya mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Labarotoriya mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsija etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tikuv mashinalari detallarining shartli belgilari. 2. Gazlamaga muvofiq igna va iplarni tanlash 3. Igna mechanizmini bo'laklarga ajratish
--

<ol style="list-style-type: none"> 4. Moki mechanizmini detallarga ajratish 5. Ip tortgich mechanizmini bo'laklarga ajratish. 6. Gazlamalarni surish mechanizmini bo'laklarga ajratish 7. Tepki uzelini bo'laklarga ajratish 8. CHalishtirgich mechanizmini bo'laklarga ajratish 9. Pichoq mechanizmini bo'laklarga ajratish 10. Moki naychasiga ip o'rashni o'rganish 11. Moylash materiallari va ularni tanlash 12. Bir ipli zanjirsimon bahaqaqtor hosil bo'lish jarayonini o'rganish 13. Ikki ipli zanjirsimon bahaqaqtor hosil bo'lish jarayonini o'rganish 14. Ikki ipli moki bahyali tikuv mashinalarni ishlash jarayonini o'rganish 15. Ikki ignali moki bahyali tikuv mashinalarni ishlash jarayonini o'rganish 16. Ikki ignali zanjirsimon bahyali tikuv mashinalarni ishlash jarayonini o'rganish 17. Uch ipli zanjirsimon bahaqaqtor hosil bo'lish jarayonini o'rganish 18. To'rt ipli yo'rmash-tikish bahaqaqtor hosil bo'lish jarayonini o'rganish 19. Besh ipli yo'rmash-tikish bahaqaqtor hosil bo'lish jarayonini o'rganish 20. Yashirin bahaqaqtor hosil qilib tikish mashinalarida bo'rttirgich mechanizminining ishlash jarayoni 21. Maxsus yarim avtomat mashinalarining ishlash jarayonidagi kamchiliklari va ularni bartaraft etish usullarini o'rganish 22. Tugma joylariga ishlov berish yarim avtomatlarda bahaqaqtor hosil bo'lish jarayoni ni o'rganish 23. Puxtalama hosil qilish yarim avtomatida bahaqaqtor hosil bo'lish jarayonini o'rganish 24. Kiyim detallarini yelmlab ulash jarayonini o'rganish 25. Kiyim detallarini payvandlab ulash jarayonini o'rganish 26. CS-311 CS-313 (Vengriya pressi) dazmollash presslarining nam va issiqlik miqdorini aniqlash 27. Tikuv mashinasida ish o'mini taskil qilish va ishslash tartibini o'rganish 28. Tikuv mashinalari ish bajarishining yomonlashish sabablарini o'rganish 29. Tikuv mashinalarini ekspluatatsiya qilishda uchraydigan nuqsonlarni aniqlash 30. Zamonaviy tikuv mashinalarining ishslash jarayonidagi yutuqlarini aniqlash

<p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mashina va apparatlarning tasnifi va jinozing umumiy sxemasi taqdimot qilish Tikuv buyumlarini ishlab chiqarish sanoati mashinalaridan foydalanimish bo'yicha ko'rsatmalari Tikuv mashinalarining igna mexanizmi ishlash jarayonini texnologik sxemasi Ikki ipli moki bahyasinинг hosil bo'lish jarayonini o'rganish Moki bahyali tikuv mashinalarida ostki va ustki iplarni takishni o'rganish Tepki uzelining fazoviy va tekislikdagi ko'rinishini o'rganish <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsya etildi.</p>	<p>VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>«Tikuv buyumlarini ishlab chiqarish jihozlari» fanini o'zlashtirish jarayonida bakalavr:</p> <ul style="list-style-type: none"> - texnik hujjatlar bilan ishlash; - tikuv mashina detallarini o'rganish; - texnologik mashina va apparatlarni umumiy nazariyasi va ishlashi; - mashinaning umumiy ta'rif; - texnologik mashinalar va ularning strukturasi; - asosiy va qo'shimcha mexanizmlar; - texnologik uzukunalarning xususiyati; - halqa hosil qilish asoslari; - mashina va uskunalarning texnologik va ishchi davrini; - sanoat jarayonlarini mechanizatsiyalash darajasi; - avtomatik ishlavchi mashinalar va jarayonlarni avtomatlashtirish darajasi; - tikuvchilik ishlab chiqarish sanoati uchun hozirgi zamонави jiholarning konstruktiviyasini takomillashtirish malakalariga ega bo'lishlari kerak.
<p>4. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maruzalar; - laboratoriya mashg'ulotlari; - interfaol keys-stadilar; - kichik guruhlarda ishlash; - taqdimotlar qilish; - jamoa bo'llib ishlash; 	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - video materiallar tayyorlash - individual ishslash.

<p>5. VIII. Kreditarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, mustaqil ravishda metodlar, strukturalar yaratma olish va joriy, oraliq nazorat shakkilariда berilgan vazifa va topshinqlarni bajarish, yakunni nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>	<p>6. IX. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> Q.T.Olimov, R.X.Nurboev, G.K.Saatova, I.M.Raxmonov "Tikuvchilik buyumlarini ishlab chiqarish jixozlari" T."Fan" 2011 y. Q.T.Olimov va boshqalar. "Tikuvchilik korxonalarini jixozlari" Toshkent 2001 y. X.X-Samarxo'jaev "Tikuvchilik korxonalarining uskunalarini". T."O'zbekiston" 2001 Q.T.Olimov va boshqalar "Engil sanoat mashina va apparatlar" Toshkent 2001 y. Q.T.Olimov, R.X.Nurboev va boshqalar. "Engil sanoat jixozlarini ta'mirlash va tiklash asoslari" Toshkent 2005 y. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> Mirziyoev SH.M. Tanqidiy taxlit, qat'iy tarbit intizom va shaxsxiy javobgarlik — har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlari Maxkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'z gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11. A.Djuraev, Z.SH.Efdjibaev, D.S.Mansurov, M.A.Mansurova «Kinematicheskiy i dinamicheskiy analiz mehanizmov rabochix organov shveyntsev mashin dvuxnitochnogo sepkogo stejkav» Xudjand-2006 g. V.YA.Frans, V.V.Isaev "Shveyntsev mashini" Izdatelstvo «Legkaya promyshlennost i bditovo obslujivanie». Moskva, 1986 g. N.M.Valshekov, A.I.SHaralin, I.A.Idiatulin, K.A.Makovetskiy "Oborudovanie shveyntsev fabrik" JI. "Mashinostroenie" 1968 g. O. A.A.Anastas'ev, N.N.Arhipov, A.N.Jarov, V.P.Kornilov, V.V.Storojev "Mashiniy mashiniy-avtomaty i avtomaticheskie liniyi legkoy promyshlennosti" M. "Legkaya i riшevaya promyshlennost" 1983 g. N.M.Valshekov, B.A.Zaysev, Y.U.N.Valysikov «Raschet i proektirovaniye mashin shveyntsevogo proizvodstva» L.«Mashinostroenie» 1973 g. V.N.Garbaruk «Proektirovaniye trikotajnyx mashin» L. «Mashinostroenie» 1980 g. A.I.Komissarov, B.A.Rubsov, G.P.Sirotkin, V.N.Sokolov «Praktikum po mashinam, avtomaticheskim linijam legkoy promyshlennosti» M. «Legkaya industriya» 1980 g. K-T. Olimo, P.M. Rustamov, R.X. Nurboev, L.P. Uzokova "Tikuv mashinalari" T. "Uzinkomsent" 2002 y.
--	--

15.	SP OOO "JUITA GULSHANA INVEST" Katolog produksii. 2014 Axborot manbalari
16.	http://zizyonet.uz
17.	www.titli.uz
18.	www.legprominfo.tu
19.	www.sarafan.ru
20.	www.textil-press.m
21.	www.fatex.m
23.	www.osinka.rn
24.	www.sewmaching.ru
25.	www.duerkopp-adler.com
7.	Mazkur o'quv dastur Urganch davlat universiteti Kengashining 2024 yil " <u>”</u> <u>”</u> <u>dagi</u> <u>-sonli</u> -sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: J.Matyaqubova - UrDU, "Yengil sanoat texnologiyalari va jihozlari" kafedrasi o'qituvchisi
9.	Taqribzilar: SH.Aitova - "Yengil sanoat texnologiyalari va jihozlari" kafedrasi dotsenti

Tuzuvchi: Murod J.Matyaqubova